

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра обліку і оподаткування

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

Управлінський облік

(обов'язковий / вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми «Облік і оподаткування»
(назва)

за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»
(шифр, назва)

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробник: df Сергій ГАРКУША, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри (назва кафедри)	протокол від 06.06.2024 р..№ 16
	Завідувач кафедри <u>df</u> <u>Микола ГОРДІЄНКО.</u> (підпис) (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми df Микола ГОРДІЄНКО
(підпис)

Декан факультету, де реалізується освітня програма df Маргарита ЛИШЕНКО
(підпис)

Рецензія на робочу програму(додається) надана: Миколою ГОРДІЄНКОМ
Інною НАЗАРЕНКО

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації df Надія Назаренко
(підпис)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 21.06. 2024 р.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Управлінський облік						
2.	Факультет/кафедра	Економіки і менеджменту/Обліку і оподаткування						
3.	Статус ОК	Обов'язкова навчальна дисципліна						
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для	Облік і оподаткування/ 071 «Облік і оподаткування»						
5.	ОК може бути запропонований для	-						
6.	Рівень НРК	6 рівень НРК						
7.	Семестр та тривалість вивчення	Для денної форми: 7 семестр, 1-15 тиждень. для заочно форми: 5 семестр						
8.	Кількість кредитів ЄКТС	Обсяг навчальної дисципліни становить 4 кредити ЄКТС – денна форма навчання. Обсяг навчальної дисципліни становить 4 кредити ЄКТС – заочна форма навчання.						
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	денна форма			заочна форма			
		Контактна робота(заняття)		Самостійна робота	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота	
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні
		44	30	-	76	14	10	-
10.	Мова навчання	українська						
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	к.е.н., доцент Гаркуша Сергій Анатолійович						
11.1	Контактна інформація	м. Суми, вул. Г. Кондратьєва, 160, факультет Економіки і менеджменту, кафедра Обліку і оподаткування (ауд. 109е), serhii.harkusha@snaeu.edu.ua						
12.	Загальний опис освітнього компонента	<p>Дисципліна «Управлінський облік» – формування системи спеціальних теоретичних і практичних знань з організації та методики управлінського обліку, його вдосконалення з урахуванням передового зарубіжного і вітчизняного досвіду та набуття навичок щодо обліку витрат і калькулювання.</p> <p>Вивчення дисципліни забезпечує формування у здобувачів вищої освіти компетентностей – здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, контролю, аналізу, аудиту та оподаткування в процесі професійної діяльності з урахуванням особливостей галузевого розвитку регіону, що передбачає застосування теорій, концепцій, методик та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя; здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення; здатність здійснення облікових процедур із</p>						

		застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій; застосовувати знання законодавства та міжнародних і національних стандартів бухгалтерського обліку і звітності; підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку
13.	Мета освітнього компонента	Полягає у формуванні системи знань з теорії та практики організації та ведення управлінського обліку на підприємствах
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на дисциплінах: Бухгалтерський облік (загальна теорія), Фінансовий облік. Освітній компонент є основою для дисциплін: Аудит.
15.	Політика академічної доброчесності	Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці сайту: https://academiq.org.ua та https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/ Для здобувачів освіти є неприйнятним під час виконання завдання та теоретичного опитування використання джерел інформації (усні (підказки), письмові (роботи інших осіб), друковані (книги, посібники), електронні (телефони, планшети) За використання заборонених пристроїв і джерел інформації під час контролю знань здобувач позбавляється подальшого права здавати матеріал, що може призвести до виникнення академічної заборгованості. За списування під час виконання окремих завдань здобувачу вищої освіти знижується оцінка або не зараховується завдання залежно від часу виявлення та ступеня порушення академічної доброчесності.
16.	Посилання на курс в Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1344

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК					Як оцінюється ДРН
	<p>ПР01. Знати та розуміти базові економічні поняття, положення, принципи, закони, пов'язані з обліком, аналізом, аудитом і оподаткуванням; навички професійної етики; навички аналізу виробничих ситуацій, процесів, видів діяльності і практичного застосування набутих компетенцій, з урахуванням особливостей галузевого розвитку регіону</p>	<p>ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств</p>	<p>ПР03. Визначити сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності</p>	<p>ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.</p>	<p>ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності</p>	
<p>Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»</p>						
<p>ДРН 1. Реалізувати зміст управлінського обліку; застосовувати елементи, принципи і функції управлінського обліку; організувати управлінський облік на підприємстві</p>	X	X	X		X	Тестування знань або умінь, дискусії, виконання завдань, експрес-опитування,
<p>ДРН 2. Класифікувати моделі управлінського обліку; побудувати систему управлінського обліку на підприємстві; організувати систему збору і опрацювання документів, яка забезпечувала б прискорення документообороту</p>	X	X	X			Тестування знань або умінь, дискусії, виконання завдань, експрес-опитування
<p>ДРН 3. Класифікувати витрати; визначити поведінку витрат;</p>		X			X	Тестування знань або умінь,

використовувати функцію витрат						дискусії, виконання завдань, експрес-опитування
ДРН 4. Реалізувати методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції	X	X				Тестування знань або умінь, дискусії, виконання завдань, експрес-опитування
ДРН 5 Застосовувати бухгалтерські рахунки для обліку витрат, правильно складати бухгалтерські записи за господарськими операціями та відображати їх на рахунках бухгалтерського обліку		X			X	Дискусії, виконання завдань, експрес-опитування
ДРН 6. Відкривати аналітичні та синтетичні рахунки в регістрах бухгалтерського обліку та відображати на них операції пов'язані з витратами та виконанням робіт, наданням послуг і виходом продукції допоміжних виробництв; розподіляти та списувати витрати допоміжних виробництв за об'єктами споживачів робіт та послуг; обчислювати собівартість робіт (послуг, продукції) допоміжних виробництв		X			X	Дискусії, виконання завдань, експрес-опитування
ДРН 7. Відкривати аналітичні та синтетичні рахунки в регістрах бухгалтерського обліку та відображати на них операції		X			X	Дискусії, виконання завдань, експрес-опитування

пов'язані з витратами на організацію виробництва і управління та витратами майбутніх періодів; розподіляти та списувати витрати на організацію виробництва і управління та витрати майбутніх періодів						
ДРН 8.Відкривати аналітичні та синтетичні рахунки в регістрах бухгалтерського обліку та відображати на них операції пов'язані з витратами та виходом продукції основного виробництва; розподіляти та списувати витрати на незавершене виробництво на відповідні об'єкти; обчислювати собівартість продукції рослинництва, тваринництва, промислових виробництв		X			X	Дискусії, виконання завдань, експрес-опитування, тест множинного вибору
ДРН 9.Відкривати аналітичні та синтетичні рахунки в регістрах бухгалтерського обліку та відображати на них операції пов'язані з браком у виробництві; визначати втрати від браку у виробництві; використовувати методику відшкодування втрат від браку		X			X	Дискусії, виконання завдань, експрес-опитування
ДРН 10.Відкривати аналітичні та синтетичні рахунки в регістрах бухгалтерського обліку та відображати на них операції за елементами витрат		X			X	Дискусії, виконання завдань, експрес-опитування
ДРН 11.Відкривати аналітичні та		X			X	Дискусії,

синтетичні рахунки в регістрах бухгалтерського обліку та відображати на них операції витрат діяльності						виконання завдань, експрес-опитування
ДРН 12.Аналізувати типові варіанти альтернативних рішень, складати бюджети, здійснювати контроль за виконанням бюджетів, здійснювати облік за центрами відповідальності	X			X		Тестування знань або умінь, дискусії, виконання завдань, експрес-опитування
ДРН 13.Аналізувати співвідношення затрат, прибутку і обсягу реалізації; визначати критичну точку при реалізації продукції; проводити аналіз для підприємств, які виробляють і реалізують декілька видів продукції	X			X		Тестування знань або умінь, дискусії, виконання завдань, експрес-опитування

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу (денна/заочна)			Самостійна робота	Рекомендована література
	Аудиторна робота				
	Лк	П.з	Лаб . з.		
<p>Тема 1.Економічний зміст, мета та організація управлінського обліку. Управлінський облік як специфічна галузь економічних знань, складова частина інформаційної системи. Сутність та мета управлінського обліку. Завдання управлінського обліку. Етапи розвитку управлінського обліку. Роль обліку в управлінні собівартістю продукції. Предмет і метод управлінського обліку. Об'єкти управлінського обліку. Функції та принципи управлінського обліку. Відмінності та зв'язок управлінського і фінансового обліку. Проблеми організації управлінського обліку на підприємствах України.</p>	4/2	2/-		4/8	<p>Основні джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; Додаткові джерела: 1, 3, 6, 7; Програмне забезпечення: -</p>
<p>Тема 2. Основи побудови управлінського обліку. Сучасні моделі управлінського обліку. Ознаки класифікації моделей управлінського обліку. Схеми організації управлінського обліку за різних систем обліку. Залежність управлінського обліку від принципів побудови плану рахунків. Місце управлінського обліку в системі Плану рахунків України. Етапи побудови управлінського обліку. Організація управлінського обліку на сільськогосподарських підприємствах. Функції бухгалтера-аналітика та його роль в прийнятті управлінських рішень.</p>	2/-	2/-		6/8	<p>Основні джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; Додаткові джерела: 1, 3, 6, 7; Програмне забезпечення: -</p>

<p>Тема 3. Класифікація і поведінка витрат. Законодавчі та нормативно-правові акти, що визначають склад витрат. Принципи та напрями класифікації витрат. Загальнооблікова та управлінська класифікація витрат за різними ознаками. Характеристика основних видів витрат. Моделі визначення поведінки витрат. Характер реагування витрат при змінах обсягу діяльності підприємства. Поведінка змінних і постійних витрат при змінах обсягу діяльності підприємства. Функція витрат та методи її визначення. Оцінка витрат і побудова їх функції. Методи визначення функції витрат, їх сутність і порівняльна характеристика.</p>	4/-	2/-		4/8	Основні джерела: 1, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11; Додаткові джерела: 2, 3, 4, 5; Програмне забезпечення: -
<p>Тема 4. Система обліку та калькулювання. Сутність та зміст обліку витрат. Сутність і зміст обліку виробничих витрат. Об'єкти витрат і об'єкти калькулювання. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг). Класифікація методів обліку витрат і калькулювання. Характеристика і сфера застосування простого, позамовного, попередільного та нормативного методів обліку і калькулювання. Характеристика і сфера застосування методу однорідних секцій, стандарт-косту та методу нормативного розподілу постійних витрат. Характеристика і сфера застосування простого директ-косту.</p>	2/-	2/-		6/8	Основні джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; Додаткові джерела: 4, 5; Програмне забезпечення: -

<p>Особливості розвинутого директ-косту, його переваги і можливості.</p> <p>Визначення точки беззбитковості.</p> <p>Розрахунок обсягу діяльності, необхідного для бажаного прибутку.</p> <p>Визначення (планування) прибутку за певного обсягу діяльності.</p> <p>Графічні методи аналізу.</p>					
<p>Тема 5. Методологічні основи обліку виробництва.</p> <p>Економічний зміст, мета та завдання обліку виробництва. Склад витрат виробництва. Класифікація витрат за елементами. Загальна характеристика рахунків з обліку виробництва.</p>	4/2	2/2		4/8	<p>Основні джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11;</p> <p>Додаткові джерела: 4, 5;</p> <p>Програмне забезпечення: -</p>
<p>Тема 6. Облік допоміжних виробництв, витрат на утримання і експлуатацію необоротних активів.</p> <p>Роль допоміжних виробництв в обслуговуванні основних галузей. Завдання обліку допоміжних виробництв.</p> <p>Облік ремонтного виробництва. Облік автомобільного транспорту.</p> <p>Облік енергетичних виробництв (господарств).</p> <p>Облік водопостачання.</p> <p>Облік гужового транспорту.</p> <p>Рахунки для обліку витрат, виконаних робіт та наданих послуг допоміжних виробництв. Первинний, зведений, аналітичний та синтетичний облік допоміжних виробництв.</p> <p>Об'єкти та одиниця калькулювання продукції (робіт, послуг) допоміжних виробництв.</p> <p>Облік витрат пов'язаних з утриманням і експлуатацією необоротних активів. Облік витрат пов'язаних з</p>	2/-	2/-		6/8	<p>Основні джерела: 2,4, 8, 9, 10, 11;</p> <p>Додаткові джерела: 4, 5;</p> <p>Програмне забезпечення: -</p>

<p>утриманням і експлуатацією МТП. Облік витрат пов'язаних з утриманням і експлуатацією комбайнів та інших самохідних машин. Облік ремонтів будівель і споруд.</p> <p>Рахунки для обліку витрат на утримання та експлуатацію необоротних активів. Первинний, зведений, аналітичний та синтетичний облік витрат на утримання та експлуатацію необоротних активів. Об'єкти та одиниця калькулювання виконаних робіт МТП, комбайнами та іншими самохідними машинами.</p>					
<p>Тема 7. Облік обслуговуючих виробництв і господарств.</p> <p>Види обслуговуючих виробництв і господарств. Відображення в обліку діяльності обслуговуючих виробництв і господарств.</p> <p>Рахунки для обліку витрат, виходу продукції, виконаних робіт та наданих послуг обслуговуючими виробництвами і господарствами. Первинний, аналітичний та синтетичний облік обслуговуючих виробництв і господарств. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції (робіт, послуг) обслуговуючих виробництв і господарств.</p>	4/-	2/-		4/10	<p>Основні джерела: 2, 4, 8, 9, 10, 11; Додаткові джерела: 4, 5; Програмне забезпечення: -</p>
<p>Тема 8. Облік витрат на організацію виробництва і управління. Облік витрат майбутніх періодів.</p> <p>Економічний зміст витрат на організацію виробництва і управління. Облік та розподіл загальновиробничих витрат. Облік адміністративних витрат. Списання адміністративних витрат.</p> <p>Рахунки для обліку витрат на організацію виробництва і управління. Первинний,</p>	2/-	2/-		6/10	<p>Основні джерела: 2, 4, 8, 9, 10, 11; Додаткові джерела: 4, 5; Програмне забезпечення: 1</p>

аналітичний та синтетичний облік витрат на організацію виробництва і управління. Об'єкти обліку витрат майбутніх періодів. Облік витрат майбутніх періодів та їх розподіл (списання). Рахунки для обліку витрат майбутніх періодів. Первинний, аналітичний та синтетичний облік витрат майбутніх періодів.					
Тема 9. Облік основного виробництва. Об'єкти обліку витрат у рослинництві. Статті витрат у рослинництві. Первинний та зведений облік витрат і виходу продукції рослинництва. Аналітичний та синтетичний облік витрат і виходу продукції рослинництва. Особливості обліку витрат на незавершене виробництво та їх розподіл. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції рослинництва. Об'єкти обліку витрат у тваринництві. Статті витрат у тваринництві. Первинний та зведений облік витрат і виходу продукції тваринництва. Аналітичний та синтетичний облік витрат і виходу продукції тваринництва. Особливості обліку витрат на незавершене виробництво тваринництва. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції тваринництва.	4/-	2/-		4/10	Основні джерела: 2, 4, 8, 9, 10, 11; Додаткові джерела: 4, 5; Програмне забезпечення: 1, 2
Тема 10. Облік промислових виробництв. Типи та об'єкти обліку витрат промислових виробництв. Методи обліку витрат промислових виробництв. Статті витрат промислових виробництв. Первинний та зведений облік витрат і виходу продукції промислових виробництв. Аналітичний та синтетичний облік витрат та виходу продукції промислових виробництв.	2/2	2/2		6/8	Основні джерела: 2, 4, 8, 9, 10, 11; Додаткові джерела: 4, 5; Програмне забезпечення: 1

Об'єкти та одиниця калькулювання продукції промислових виробництв.					
Тема 11. Облік браку у виробництві. Поняття браку у виробництві. Об'єкти обліку браку у виробництві. Статті витрат браку у виробництві. Первинний облік браку у виробництві. Аналітичний та синтетичний облік браку у виробництві. Визначення втрат від браку у виробництві та відшкодування втрат від браку. Характеристика регістрів аналітичного обліку витрат і виходу продукції (робіт, послуг) з виробництва. Характеристика регістрів синтетичного обліку витрат і виходу продукції (робіт, послуг) з виробництва.	4/2	2/2		4/8	Основні джерела: 2, 4, 8, 9, 10, 11; Додаткові джерела: 4, 5; Програмне забезпечення: -
Тема 12. Облік витрат за елементами та витрат діяльності. Призначення рахунків для обліку витрат за елементами. Облік матеріальних витрат. Облік витрат на оплату праці. Облік відрахувань на соціальні заходи. Облік амортизації. Облік інших операційних витрат. Облік собівартості реалізації. Облік витрат на збут. Облік витрат іншої операційної діяльності. Облік фінансових витрат. Облік втрат від участі в капіталі. Облік інших витрат. Облік податку на прибуток.	2/2	2/2		6/8	Основні джерела: 2, 4, 8, 9, 10, 11; Додаткові джерела: 4, 5; Програмне забезпечення: -
Тема 13. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень. Основи прийняття управлінських рішень. Релевантний підхід до прийняття управлінських рішень. Поняття про релевантність облікової інформації та її вплив на	4/2	2/-		4/8	Основні джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; Додаткові джерела: 2, 3, 4, 6, 7; Програмне забезпечення: 2

<p>прийняття рішень. Аналіз типових варіантів альтернативних рішень. Пошук альтернативних варіантів дій і вибір найбільш оптимального з них. Використання аналізу «витрати - обсяг - прибуток» у процесі прийняття рішень. Аналіз типових варіантів альтернативних рішень: виробляти або купувати, прийняття або відмова від спеціального замовлення, припинення діяльності неприбуткового сегмента тощо.</p>					
<p>Тема 14. Бюджетне планування і контроль. Облік і контроль за центрами відповідальності. Сутність бюджетування та його організація. Складання та взаємоузгодження бюджетів. Контроль виконання бюджетів та аналіз відхилень. Поняття і класифікація центрів відповідальності. Принципи обліку, звітності та оцінки діяльності центрів відповідальності. Облік і оцінка діяльності центрів витрат. Облік і оцінка діяльності центрів прибутку. Облік і оцінка діяльності центру інвестицій. Поняття про трансфертні ціни та їх застосування. Функції та методи визначення трансфертних цін. Особливості обліку і звітності за сегментами бізнесу.</p>	2/2	2/2		6/8	<p>Основні джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; Додаткові джерела: 2, 3, 4, 6, 7; Програмне забезпечення: -</p>
<p>Тема 15. Місце і роль облікової інформації в системі прийняття управлінських рішень. Аналіз співвідношення затрат, прибутку і обсягу реалізації. Методи визначення беззбитковості</p>	2/-	2/-		6/8	<p>Основні джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; Додаткові джерела: 2, 3, 4, 6, 7; Програмне забезпечення: -</p>

виробництва (критичної точки). Особливості аналізу для підприємств, які виробляють та реалізують декілька видів продукції.					
Всього	44/14	30/10		76/126	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН 1. Реалізувати зміст управлінського обліку; застосовувати елементи, принципи і функції управлінського обліку; організувати управлінський облік на підприємстві	Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: демонстрація (мультимедійний файл)	Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)
ДРН 2. Класифікувати моделі управлінського обліку; побудувати систему управлінського обліку на підприємстві; організувати систему збору і опрацювання документів, яка забезпечувала б прискорення документообороту	Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: демонстрація (мультимедійний файл)	Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)
ДРН 3. Класифікувати витрати; визначати поведінку витрат; використовувати функцію витрат	Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: демонстрація (мультимедійний файл)	Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)
ДРН 4. Реалізувати методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції	Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: демонстрація (мультимедійний файл)	Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)
ДРН 5. Застосовувати бухгалтерські рахунки для обліку витрат, правильно складати бухгалтерські записи за господарськими операціями та відображати	Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: спостереження (технологія, операція)	Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють

їх на рахунках бухгалтерського обліку		висновки)
<p>ДРН 6. Відкривати аналітичні та синтетичні рахунки в регістрах бухгалтерського обліку та відображати на них операції пов'язані з витратами та виконанням робіт, наданням послуг і виходом продукції допоміжних виробництв; розподіляти та списувати витрати допоміжних виробництв за об'єктами споживачів робіт та послуг; обчислювати собівартість робіт (послуг, продукції) допоміжних виробництв</p>	<p>Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: спостереження (технологія, операція)</p>	<p>Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)</p>
<p>ДРН 7. Відкривати аналітичні та синтетичні рахунки в регістрах бухгалтерського обліку та відображати на них операції пов'язані з витратами на організацію виробництва і управління та витратами майбутніх періодів; розподіляти та списувати витрати на організацію виробництва і управління та витрати майбутніх періодів</p>	<p>Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: спостереження (технологія, операція)</p>	<p>Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)</p>
<p>ДРН 8. Відкривати аналітичні та синтетичні рахунки в регістрах бухгалтерського обліку та відображати на них операції пов'язані з витратами та виходом продукції основного виробництва; розподіляти та списувати витрати на незавершене виробництво на відповідні об'єкти; обчислювати собівартість продукції рослинництва, тваринництва, промислових виробництв</p>	<p>Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: спостереження (технологія, операція)</p>	<p>Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)</p>

<p>ДРН 9.Відкривати аналітичні та синтетичні рахунки в регістрах бухгалтерського обліку та відображати на них операції пов'язані з браком у виробництві; визначати втрати від браку у виробництві; використовувати методику відшкодування втрат від браку</p>	<p>Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: спостереження (технологія, операція)</p>	<p>Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)</p>
<p>ДРН 10.Відкривати аналітичні та синтетичні рахунки в регістрах бухгалтерського обліку та відображати на них операції за елементами витрат</p>	<p>Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: спостереження (технологія, операція)</p>	<p>Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)</p>
<p>ДРН 11.Відкривати аналітичні та синтетичні рахунки в регістрах бухгалтерського обліку та відображати на них операції витрат діяльності</p>	<p>Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: спостереження (технологія, операція)</p>	<p>Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)</p>
<p>ДРН 12.Аналізувати типові варіанти альтернативних рішень, складати бюджети, здійснювати контроль за виконанням бюджетів, здійснювати облік за центрами відповідальності</p>	<p>Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: спостереження (технологія, операція)</p>	<p>Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)</p>
<p>ДРН 13.Аналізувати співвідношення затрат, прибутку і обсягу реалізації; визначати критичну точку при реалізації продукції; проводити аналіз для підприємств, які виробляють і реалізують декілька видів продукції</p>	<p>Словесні: монологічні (пояснення, лекція); діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: спостереження (технологія, операція)</p>	<p>Дослідницький метод (здобувачі освіти самостійно працюють під час засвоєння знань: аналізують явища, формулюють проблеми, самостійно формулюють висновки)</p>

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Виконання завдань	50 балів / 50%	кожне практичне заняття
2.	Експрес-опитування	10 балів / 10%	кожного практичного заняття
3.	Тестування знань і вмінь	10 балів / 10%	кожного практичного заняття
4.	Екзамен	30 балів / 30%	на екзаменаційній сесії

Для оцінювання очікуваних результатів навчання здобувачів заочної форми навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Виконання завдань	30 балів / 30%	кожне практичне заняття
2.	Експрес-опитування	10 балів / 10%	кожного практичного заняття
3.	Тест множинного вибору	30 балів / 30%	відповідно до графіку освітнього процесу
4.	Екзамен	30 балів / 30%	на екзаменаційній сесії

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Виконання завдань	<i><29 балів</i>	<i>30-36 балів</i>	<i>37-44 балів</i>	<i>45-50 балів</i>
	Завдання не виконано	Завдання виконане, але деякі питання не розкриті, мають місце неточності	Завдання виконане, але мають місце незначні неточності	Завдання виконане, всі питання розкриті
Експрес-опитування	<i>0-5 балів</i>	<i>6 балів</i>	<i>7-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	Відсутні знання по теоретичним питанням	Низький рівень знань теоретичних питань	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями, незначні неточності у відповідях на питання	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями
Тестування знань і вмінь	<i>0-5 балів</i>	<i>6 балів</i>	<i>7-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	Вірно вирішено менше 60 % тестів	Вірно вирішено 60-74 % тестів	Вірно вирішено 75-89 % тестів	Вірно вирішено 90 % і більше тестів
Екзамен	<i>0-17 балів</i>	<i>18-21 балів</i>	<i>22-26 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
	Відсутні знання по теоретичним питанням.	Низький рівень знань теоретичних питань.	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями, незначні неточності у відповідях на питання.	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями.

Критерії оцінювання для здобувачів заочної форми навчання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Виконання завдань	<i><17 балів</i>	<i>18-21 балів</i>	<i>22-26 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
	Завдання не виконано	Завдання виконане, але деякі питання не розкриті, мають місце неточності	Завдання виконане, але мають місце незначні неточності	Завдання виконане, всі питання розкриті
Експрес-опитування	<i>0-5 балів</i>	<i>6 балів</i>	<i>7-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	Відсутні знання по теоретичним питанням	Низький рівень знань теоретичних питань	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями, незначні неточності у відповідях на питання	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями
Тест множинного вибору	<i>0-17 балів</i>	<i>18-21 балів</i>	<i>22-26 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
	Вірно вирішено менше 60 % тестів	Вірно вирішено 60-75 % тестів	Вірно вирішено 76-90 % тестів	Вірно вирішено більше 90 % тестів
Екзамен	<i>0-17 балів</i>	<i>18-21 балів</i>	<i>22-26 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
	Відсутні знання по теоретичним питанням.	Низький рівень знань теоретичних питань.	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями, незначні неточності у відповідях на питання.	Володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією, теоретичними знаннями.

5.3.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
	Настанови викладача в процесі виконання завдань	Кожного практичного заняття
	Усне опитування	Кожного практичного заняття
	Спостереження за ходом вирішення завдань, обговорення та усні коментарі викладача	Кожного практичного заняття
	Контроль за виконанням завдань	Кожного практичного заняття
	Перевірка тестів і обговорення результатів тестування	Кожного практичного заняття

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: підручник [3-є видан.] / [за ред. д.е.н., проф. П. О. Куцика; П. О. Куцик, В. І. Бачинський, Р. М. Воронко, О. А. Полянська, С. І. Головацька, М. В. Корягін, К. І. Кузьмінська, М. Ю. Чік]. – Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2023. 308 с. URL: https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Buh_Obliku/Kucik/Docs/Bukhgalter_oblik_v_upravlnn_pIdpr_Pidruchnik_Redag_24.05.2023_7_KINCEVII.pdf
2. Голов С.Ф. Управлінський облік. Київ : Центр навчальної літератури, 2023. 532 с
3. Гуцаленко Л.В., Колеснікова О.М., Лепетан І.М., Марчук У.О., Мельянова Л.В. Управлінський облік: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 370 с.
4. Партин Г. О. Управлінський облік, Львів : Львівська політехніка, 2023. 672 с.
5. Управлінський облік: навч. посіб. / Вдовічен А.А., Маначинська Ю.А., Багрій К.Л., Євдошак В.І., Рилєєв С.І., Мустаца І.В. Чернівці, 2022. 230 с. URL: http://chtei-knteu.cv.ua/ua/content/download/nayka/monography/upr_oblik_2023.pdf
6. Швеців Л.Ю. Управлінський облік: навч. посіб. Львів: Растр-7, 2022. 642 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/SHevtsiv-Upravlinck-oblik-.pdf>
7. Управлінський облік: підручник / [О. В. Фоміна та ін.] ; за заг. ред. О. В. Фоміної, д-ра екон. наук, проф. ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 227 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

8. Управлінський облік: конспект лекцій для здобувачів освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форм навчання ОС «Бакалавр» / укл.: С.А. Гаркуша. Суми, 2021. 142 с.
9. Гаркуша С.А., Баранік О.О. Управлінський облік: Методичні рекомендації щодо проведення практичних занять для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» ОС «Бакалавр» денної та заочної форм навчання. Суми, 2018. 61 с.
10. Гаркуша С.А., Баранік О.О. Управлінський облік: Методичні рекомендації щодо самостійного вивчення дисципліни для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» ОС «Бакалавр» денної та заочної форм навчання. Суми, 2018. 33 с.
11. Методичний комплекс «Управлінський облік» в програмі MOODLE <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1344>

6.2. Додаткові джерела

1. Гаркуша С.А. Доцільність управлінського обліку для суб'єктів малого господарювання. *Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: сучасні виклики: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 5-6 жовтня 2021 року)*. 2021. Полтава : ПУЕТ, С.65-68
2. Задорожний З.-М. В. Управлінський облік: приклади, задачі, тести : навч. посіб. / З.-М. В. Задорожний, І. Я. Омецінська, Л. Т. Богуцька. 2-ге вид., доп. і перероб. Тернопіль : ВПЦ «Університетська думка», 2020. 211 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/41194/1/Управлінський%20облік_навчальний%20посібник_2020.pdf
3. Кісіль З.Р. Основи управління : посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 232 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3915/1/основи%20управління.pdf>
4. Матвєєва Н. М. Управління витратами : навч. посібник / Н. М. Матвєєва, О. І. Славута; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 157 с. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/57428/1/2019%20печ.%2029Н%20НП%20Управління%20витрат%20от%20редактора.doc.pdf>

5. Обліку виробництві: правильний розрахунок собівартості – ефективні управлінські рішення: практ. керівництво. Дніпро : Баланс-Клуб, 2021. 94 с.

6. Управлінський облік (у схемах і таблицях) : навчальний посібник / Ю. І. Мискін, В. М. Краєвський, С. В. Шевчук та ін. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 194 с. URL: [posibnyk_2023_IR_72.pdf\(32.32 MB\)](#)

7. Управлінський облік для бухгалтера: практ. керівництво. Дніпро : Баланс-Клуб, 2019. 95 с.

8. Шара Є.Ю., Андрієнко О.М., Жидєєва Л.І. Бухгалтерський фінансовий облік та податковий облік: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 424 с.

6.3. Програмне забезпечення

1. Демонстраційна база BAS АГРО. Бухгалтерія. URL: http://demo.bas-soft.eu/bas_agro_acc/uk_UA/

2. Демонстраційна база BAS Комплексне управління підприємством. URL: <https://demobas.softex.if.ua/SoftexDemoBASIntegratedEnterpriseManagement/uk/>